

Exponenciální funkce

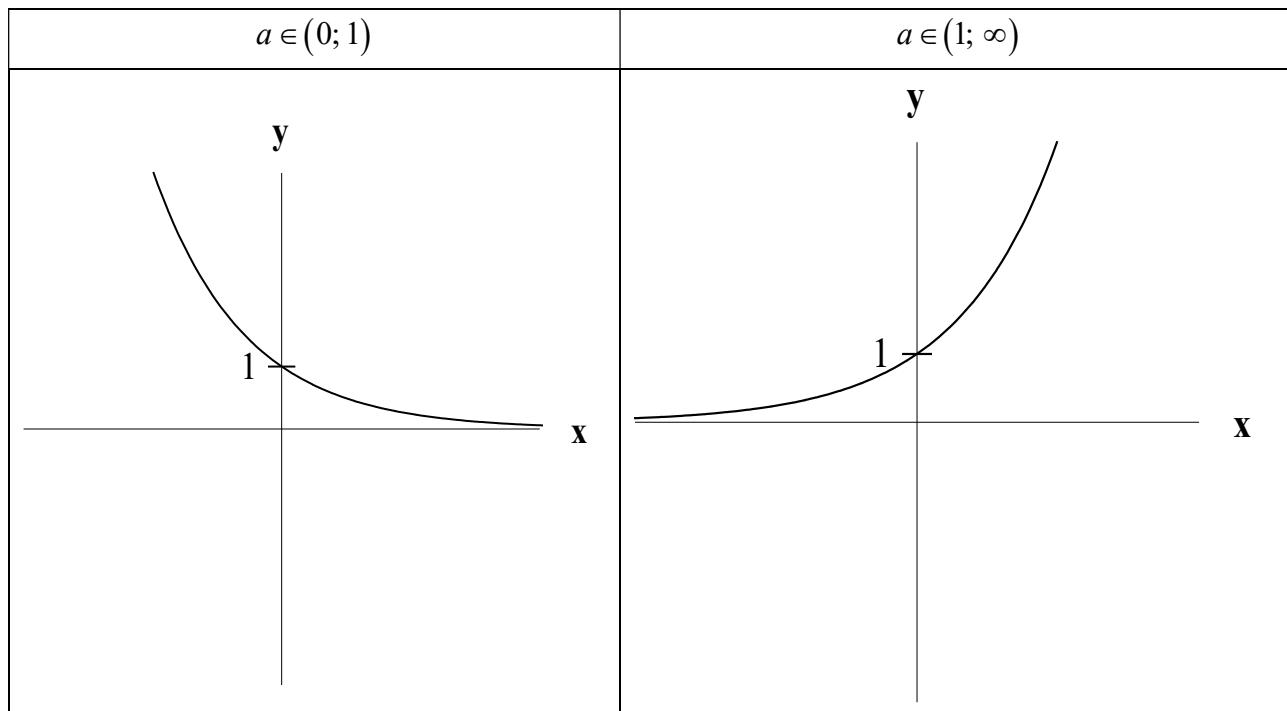
Exponenciální funkce o základu a je funkce určená funkční rovnicí

$$y = a^x \quad x \in \mathbb{R}$$
$$a \in (0;1) \cup (1;\infty)$$

Například

$$y = 3^x \quad y = 0,5^x \quad y = \left(\frac{2}{3}\right)^x$$

Graf exponenciální funkce

Grafem exponenciální funkce je exponenciální křivka

Základní vlastnosti exponenciální funkce

Obor funkčních hodnot exponenciální funkce je $(0, \infty)$.

Exponenciální funkce je pro:

☞ $a \in (1; \infty)$ rostoucí

☞ $a \in (0; 1)$ klesající

Graf každé exponenciální funkce prochází bodem $[0, 1]$.

Význam exponenciální funkce $y = a^x$

Pro exponenciální funkci $y = a^x$ platí: pokud se x zvětší o 1, tak se y změní o $p\%$. Počet p souvisí se základem exp. funkce a .

Například

$y = 1,05^x$ jestliže se x zvětší o 1, pak se y zvětší o 5%

$y = 1,22^x$ jestliže se x zvětší o 1, pak se y zvětší o 22%

$y = 0,93^x$ jestliže se x zvětší o 1, pak se y zmenší o 7%

$y = 0,043^x$ jestliže se x zvětší o 1, pak se y zmenší o 95,7%

Význam exponenciální funkce $y = k \cdot a^x$

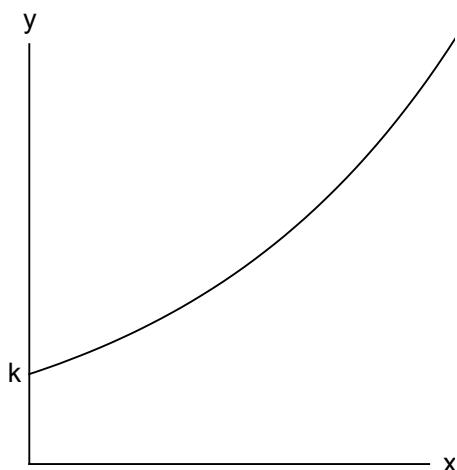
Pro exponenciální funkci $y = k \cdot a^x$ platí: pokud se x zvětší o 1, tak se y změní o $p\%$. Počet p souvisí se základem exp. funkce a .

Nejdůležitějším případem exponenciální funkce je funkce $y = k \cdot a^x$ s definičním oborem $x \in \langle 0; +\infty \rangle$

k „počáteční hodnota“, přesněji hodnota y pro $x = 0$

Exponenciální růst

Pro $a \in (1; +\infty)$

Například

$$y = 10\,000 \cdot 1,025^x$$

město má 10000 obyvatel, roční přírůstek je 2,5%

$$y = 25\,000 \cdot 1,085^x$$

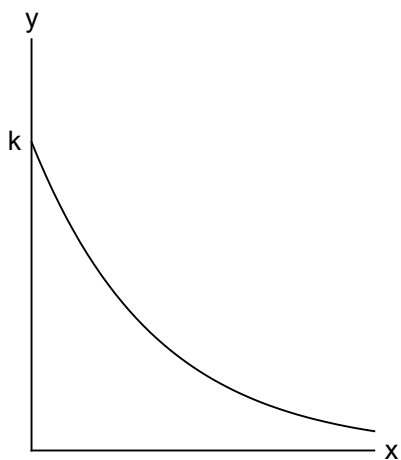
v lese je 25 000 m³ dřeva, ročně naroste navíc 8,5%

$$y = 100\,000 \cdot 1,035^x$$

do banky uložíme 100 000 Kč s ročním úrokem 3,5%
(nepočítáme daň z úroků)

Exponenciální pokles

Pro $a \in (0;1)$

Například

$$y = 5600 \cdot 0,97^x$$

vesnice má 5600 obyvatel, ročně ubývají 3%

$$y = 1500000 \cdot 0,89^x$$

cena stroje byla 1 500 000 Kč, ročně se odepisuje 11%